

Peltolammi

Asemakaava 8628

Viheralueen Yleissuunnitelmaluonnos

15.11.2023

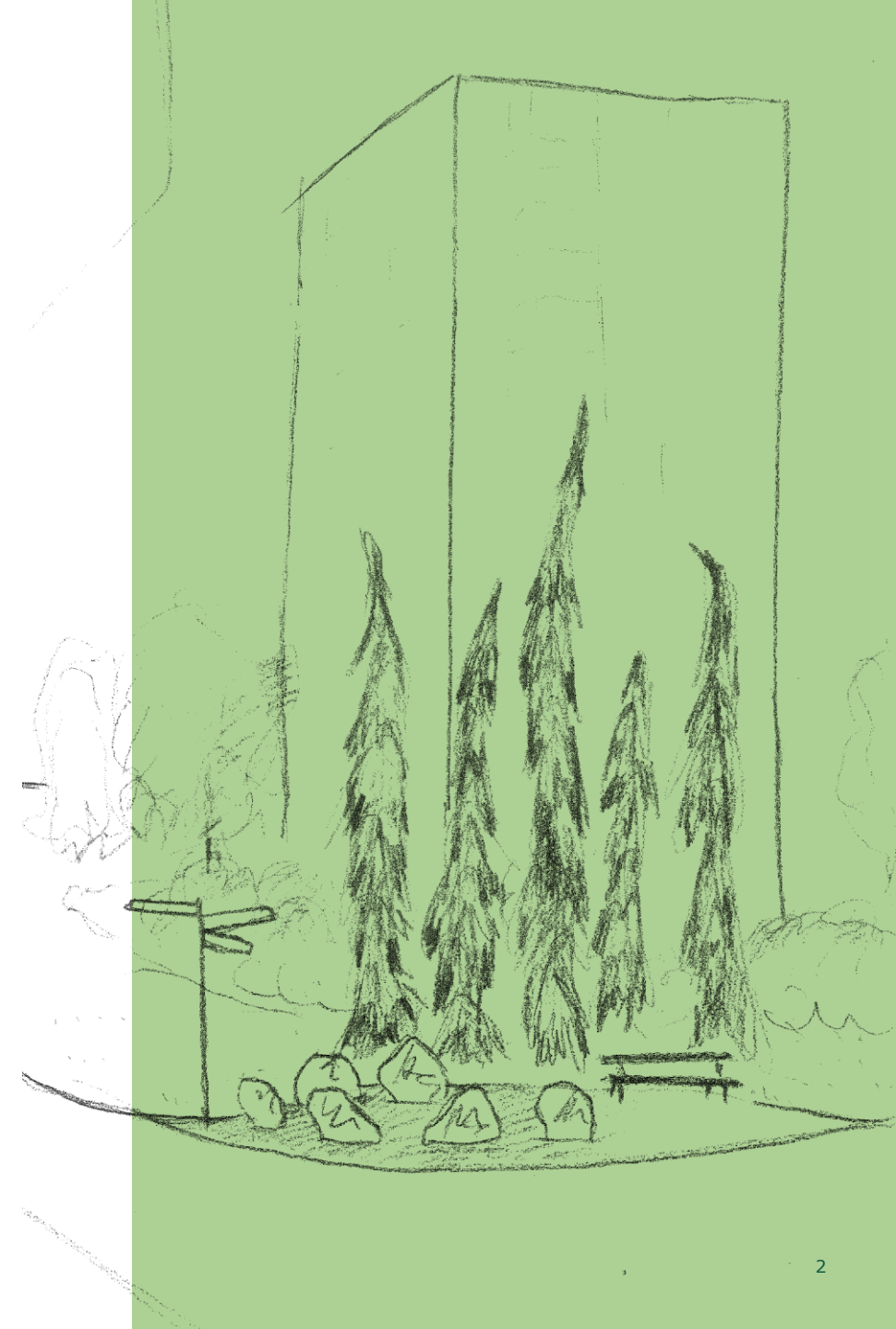
RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Sisältö

- Viherverkkoselvitys
- Maisema-analyysi
- Kuvia alueelta
- Suunnittelukonsepti
- Referenssikohde – Metsäpuisto, Bad Lippspringe, Saksa
- Luonnos yleissuunnitelmasta
- Luonnosmaiseta havainnekuvat alueelta
- Ideakuvia
- Metsien kunnossapito
- Jalankulku- ja pyöräilyväylä
- Valaistusperiaatteet

Viherverkkoselvitys

TAMPEREEN KANTAKAUPUNGIN YLEISKAAVAN 2040 OHJAUSVAIKUTUS ASEMAKAAVOITUKSESSA

Keskuspuistoverkosto

Ohjeellinen viherverkoston
yhteystarvealue

Ohjeellinen ekologinen yhteys

Ohjeellinen virkistysyhteys

Kaupunginosapuisto

RAMBOLL

Maisema-analyysi 1/3

Maisemakuva-analyysi

MAISEMAKUVA-ANALYYSI

Tie- ja teollisuusaluetta.

Maisemallisesti merkittävä selänne ja sen lakialue.

Maisemallisesti merkittävä metsäinen rinne. Metsänpohja on kulutuskestävyydeltään suhteellisen heikko. Metsä on tärkeä suojametsä vanhan Peltolammin ja uuden kaupunkirakenteen välillä. Tärkeä osa Peltolammin nykyistä ja tulevaisuuden kaupunkikuvaa ja arvoja.

Mielenkiintoinen solamainen maisematila, joka yhdistää Multisillan – Peltolammin – Lakalaivan alueita toisiinsa. Maisematilassa on kehittämisen potentiaalia. Vanha Lempääläntie sijaitsee entisessä pellon ja metsän reunavyöhykkeessä.

Maisemakuvaa rikastuttava kalliomäki, jonka luoteispäässä ja länsireunassa on mielenkiintoisia jyrkänkeitä. Kalliomäki on säilytettävä ja korostettava osa maisema- ja kaupunkikuvaa.

Vanha viljelyssä ollut peltoala. Sijainti on merkitty likimääräisesti vuoden 1946 ilmakuvaan perusteella. Peltoala hahmottuu maisematilassa ja maisemakuvassa edelleen.

Luontovaltainen täyttömaista ja kosteikoista muodostuva viheralue. Ekologisia arvoja, kuten lahokaviosammaleen esiintymisalue.

Maisema- ja kaupunkitilaa rajaava metsäinen rinne.

Maisema-analyysi 2/3

Viheralueiden kehittämisen periaatteita

VIHERALUEIDEN KEHITTÄMISEN PERIAATTEITA

RAKENNETTU PUISTO

- Poistettavan puusto- ja kasvillisuusalueen tilalle perustetaan rakennettu puisto, jossa on nurmialueita sekä monipuolista ja kasvutavaltaan vaihtelevaa kasvillisuutta. Puistossa tulee olla runsaasti puustoa. Puistoalueen tasaus muuttuu nykyisestä hieman.
- Puistoon suunnitellaan viimeistelyjä yksityiskohtia, kuten penkkejä harkituissa kohdin, betonilaatoitusta, kasvillisuusryhmiä ja koristeistutuksia.
- Koulun toimintaa palveleva kenttä sijoittuu koulun pihalle osaksi muuta piha-aluetta.

EKOLOGISESTI JA KAUPUNKIKUVALISESTI MONIPUOLINEN, KEHITETTÄVÄ RINNE- JA REUNAMETSÄ

- Kuusamapuiston maisemallisen arvon huomioiminen osana kaupunginosan kaupunkikuvallista kokonaisuutta ja viihtyisyyttä.
- Metsäisen rinteiden reunavyöhykkeen ja päätteen maisemointi ja korostaminen täydentävin istutuksin pyöräilyreitit linjaukseen ja korttelialueisiin nähden.
- Pyöräilyn pääreitit linjauksen metsän reunassa puusto, maastonmuodot ja kalliopaljastumat huomioiden.

MAISEMAHISTORIA JA MAISEMARAKENNE - VANHAN PELLON PÄÄTE

- Maisematilan selkeyttäminen korostamalla avoimia ja suljettuja maisematiloja.
- Kalliokukkulan korostaminen maiseman kiinnekohtana.
- Lempääläntien uuden linjauksen penkereen, alikulun ja pyöräilyn pääreitit maisemointi loivin luiskin. Luiskien ja niiden ympäristön kehittäminen kasvutyyppin mukaan joko ketomaiseksi tai kosteikoksi. Luiskissa voi olla myös rakennettuja osia, kuten kivimuureja tms.

HERRAINSUO - LUONNONMUKAISESTI KEHITETTÄVÄ VIHERALUE

- Luontovaltaisena kehitettävä viheralue. Ekologisten arvojen turvaaminen, monimuotoisuuden lisääminen ja reitit kehittäminen.

Maisema-analyysi 3/3

Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen länsipuolella sijaitseva lähiöalue on maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Poimintoja lähiön kuvauksesta:

- Metsälähiö
- Väljä vehreä kaupunkikuva
- "Viherkeuhkot" keskellä

Viereisessä kuvassa ote teoksesta: Pirkanmaan liitto (2016). *Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016.*

PELTOLAMMI

Ympäristötyyppi: lähiötaajama

Sijainti: Tampereen eteläinen alue, Peltolammin kaupunginosa

KOHDE

- asuin kerrostalojen alueita
- asuin pientalojen alueita
- koulu
- seurakuntakeskus
- ostoskeskus
- liikerakennus
- kaksi lämpökeskusta
- puistoja
- uimaranta

NYKYTILA

Lähiön rakennuksia ja puistoja pidetty kunnossa, lamellitalojen julkisivuja muuteltu, rakennukset alkuperäisessä käytössä.

MUUTOSKESTÄVYYS 1/3

OMINAISPIIRTEET JA ARVOT

- rakentamisaikansa arvoja ja asumista ilmentävä, yhtenäinen, selkeästi rajautuva kokonaisuus
- korkeatasoista asuinalue suunnittelua, erittäin väljä metsälähiö
- ilmentää aluerakentamista palveluineen
- rakennusmassojen ja osa-alueiden sijoittelu suhteessa topografiaan ja maisemarakenteeseen
- väljä vehreä kaupunkikuva

Lamellitalo

Pistetalo

HISTORIA

- asutushistoria: Pirkanmaan Asuntosäästäjät Oy:n hanke, metsälähiö, perheasuntoja
- arkkitehtuurin historia: rakennusten tyylit, 1960-luvun puhtaslinjainen modernismi. Aarne Heinon (arkkitehtitoimisto Vahtera & Heino) suunnittelema rakennuksia.
- asemakaavoituksen historia: kaupungin laajenemisen suunnitelmallisesti rakentamattomille alueille, 1. asemakaava pientalo-alue 1948, 2. asemakaava 1962, 3. ja toteutunut asemakaava arkkitehtitoimisto Vahtera & Heino 1964, varhainen lähiökaava, asuma-solut, avoin korttelirakenne, "viherkeuhkot" keskellä, maastonmuodot huomioiva
- aluerakentamisen historia: Mattinen & Niemelän rakennusliike

LÄHTEET

Tampereen keskustan ulkopuolisten 1960- ja 1970-luvun asuin-alueiden inventointi ja arvottaminen, 2010.

Kuvia alueelta 1/2

Alueen metsät ovat kuusivaltaisia lehtomaisia kankaita.

Varsinkin talvisin suunnittelualueella sijaitseva metsä on ilmava.

Metsän pohjassa komeita kivilohkareita.

Pienen kalliomäen jyrkät reunat erottuvat muusta maisemasta.

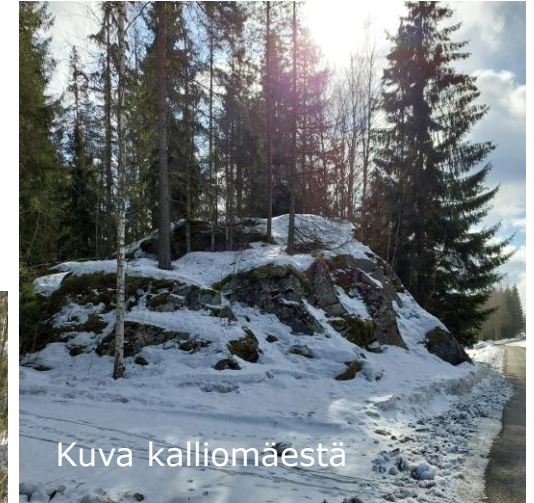
Rakentamisen tieltä kaadettavien kuusien rungot soveltuvat lahoppuiksi monimuotoistamaan alueen ekologiaa.

Kuva Peltolamminkadulta suunnittelualueen eteläosasta

Kuva Kuusamapuiston polulta.

Kuva kalliomäestä

Kuva taksiasemalta Kuusamapuistoon päin.

Kuvia alueelta 2/2

Suunnittelualueen luoteisreunalla sijaitsee maisemaa jäsentävä koivurivi. Peltolamminkadun toisella reunalla koivurivi jatkuu etelään.

Kivenlohkareita on aseteltu myös suunnittelualueen ulkopuoleisten pyöräreiden varsille.

Kuva taksiasemalta pohjoiseen.

Kuva Peltolamminkadulta.

Kuva suunnittelualueen ulkopuolella, etelään päin kulkevalta pyörätieltä.

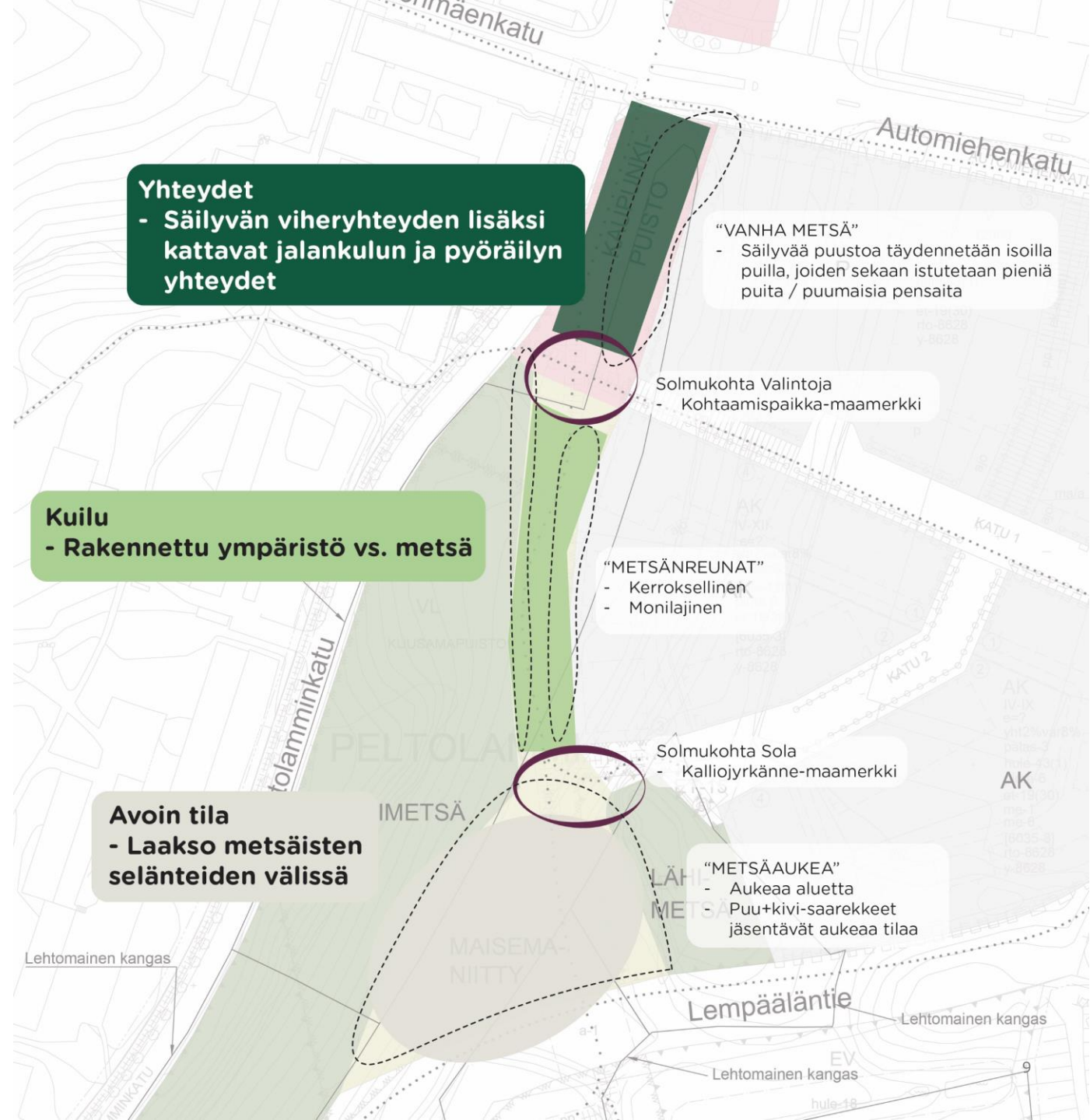

Kuva suunnittelualueen ulkopuolelta, pohjoiseen päin kulkevalta pyörätieltä.

Suunnitelmakonsepti Metsätilat

Alueen konsepti:

- Puistoalue jakautuu kolmeen osa-alueeseen:
 - **Yhteydet:** puiston vilkkain osa; puisto-osuus tukee nykyistä, kapeana kulkevaa viheryhteyttä ("Vanha metsä")
 - **Kuilu:** kapea kaistale rakennetun ympäristön ja luonnontilaisen metsän välillä ("Metsänreunat")
 - **Avoin tila:** entinen peltoala on raivattu avoimeksi maisemaniityksi ("Metsäaukea")
- Osa-alueiden välissä **solmukohtat**, jotka ilmaisevat eri tilojen vaihtumisen

Referenssikohde Metsäpuisto, Bad Lippspringe Saksa

- Kapeita puistokaistaleita metsän siimeksessä
- Isot, vanhat puut luovat varjoisan ja rauhallisen tunnelman
- Metsä ja puistoalue on yhdistetty miellyttävästi kasvi- ja materiaalivalinnoissa, sekä erilaisten tilojen luonnilla

Suunnittelukohde on referenssikohdetta selkeästi pienempi, mutta metsänreunan ja puiston yhteen sovittamisessa alue toimii hyvänä referenssikohteena.

Viheralueen yleissuunnitelmaluonnos 1/5

MERKINTÖJEN SELITYS

- Suunnittelualueen raja
- Säilyvä metsä/metsikkö
- Säilytettävä puu
- Pohjoisosan mitatut puut: I-luokka
- Pohjoisosan mitatut puut: II-luokka
- Poistettava kasvillisuus
- Istutettava havupuu
- Istutettava lehtipuu/-pensas
- Istutettava pensas
 - metsänreunaan sopivia lajeja / lehtomaisen kankaan pensaskerroskseen lajeja
- Metsämaasta kehitettävä kasvialusta
 - siemenpankista kehittyvä kasvillisuus + eroosiosuojaksi suojaheinäkylvös
- Kerroksellisia, monilajisia pensasistutuksia
 - Lehtipensas- / havupensasistutus
- Koristeheinä-/perennaistutus
- Tuoreniitty
 - noin 50 cm korkea kukkiva niitty
- Käyttöniitty
 - tasainen, matala, heinävaltainen niitty
- Tulvareittipainanne
 - vaihteleviin kosteusolosuhteisiin soveltuva niitty
- Hulevesipainanne:
 - kiviverhoilu, hyppelykivet / metsäinen niittypainanne
- Asfaltti / Kivituhka
- Betonikiveys
- Kenttäkiveys
- Aita
- Penkki
- Rakentamisen aikana talteen kerätyt kivenlohkareet

Viheralueen yleissuunnitelmaluonnos 2/5

Yhteydet

MERKINTÖJEN SELITYS

- · - · - Suunnittelualueen raja
- Säilyvä metsä/metsikkö
- Säilytettävä puu
- Pohjoisosan mitatut puut: I-luokka
- Pohjoisosan mitatut puut: II-luokka
- Poistettava kasvillisuus
- Istutettava havupuu
- Istutettava lehtipuu/-pensas
- Istutettava pensas
 - metsänreunaan sopivia lajeja / lehtomaisen kankaan pensaskerroksen lajeja
- Metsämaasta kehitettävä kasvialusta
 - siemenpankista kehittyy kasvillisuus + eroosiosuojaksi suojaheinäkylvös
- Kerroksellisia, monilajisia pensasistutuksia
 - Lehtipensas- / havupensasistutus
- Koristeheinä-/perennaistutus
- Tuoreniitty
 - noin 50 cm korkea kukkiva niitty
- Käyttöniitty
 - tasainen, matala, heinävaltainen niitty
- Tulvareittipainanne
 - vaihteleviin kosteusolosuhteisiin soveltuva niitty
- Hulevesipainanne:
 - kiviverhoilu, hyppelykivet / metsäinen niittypainanne
- Asfatti / Kivituhka
- Betonikiveys
- Kenttäkiveys
- Aita
- Pe Penkki
- Rakentamisen aikana talteen kerätyt kivenlohkareet

Aita puiston pohjoisosan ja koulun tontin väliin
Aidan länsipuolelle metsämaasta kehitetty kasvialusta metsänreunalle

Viheralueen yleissuunnitelmaluonnos 3/5

Kuilu

MERKINTÖJEN SELITYS

- Suunnittelualan raja
- Säilyvä metsä/metsikkö
- Säilytettävä puu
- Pohjoisosan mitatut puut: I-luokka
- Pohjoisosan mitatut puut: II-luokka
- Poistettava kasvillisuus
- Istutettava havupuu
- Istutettava lehtipuu/-pensas
- Istutettava pensas
 - metsänreunaan sopivia lajeja / lehtomaisen kankaan pensaskerroksen lajeja
- Metsämaasta kehitettävä kasvualusta
 - siemenpankista kehitetty kasvillisuus + eroosiosuojaksi suojaheinäkylvös
- Kerroksellisia, monilajisia pensasistutuksia
 - Lehtipensas- / havupensasistutus
- Koristeheinä-/perennaistutus
- Tuoreniitty
 - noin 50 cm korkea kukkiva niitty
- Käyttöniitty
 - tasainen, matala, heinävaltainen niitty
- Tulvareittipainanne
 - vaihteleviin kosteusolosuhteisiin soveltuva niitty
- Hulevesipainanne:
 - kiviverhoilu, hyppelykivet / metsäinen niitypainanne
- asf Asfaltti / Kivituhka
- Betonikiveys
- Kenttäkiveys
- Aita
- pe Penkki
- Rakentamisen aikana talteen kerätyt kivenlohkareet

Viheralueen yleissuunnitelmaluonnos 4/5

Avoin tila

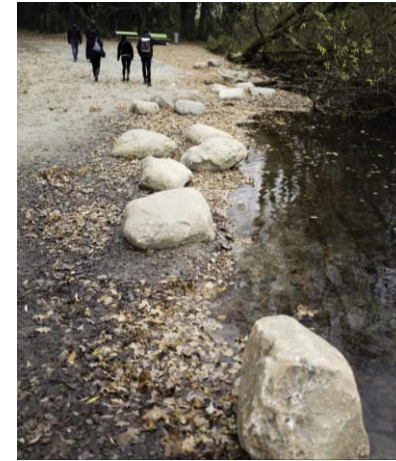
MERKINTÖJEN SELITYS

- · - · - Suunnittelualueen raja
- Säilyvä metsä/metsikkö
- Säilytettävä puu
- Pohjoisosan mitatut puut: I-luokka
- Pohjoisosan mitatut puut: II-luokka
- Poistettava kasvillisuus
- Istutettava havupuu
- Istutettava lehtipuu/-pensas
- Istutettava pensas
 - metsänreunaan sopivia lajeja / lehtomaisen kankaan pensaskerroksen lajeja
- Metsämaasta kehitettävä kasvialusta
 - siemenpankista kehittyvä kasvillisuus + eroosiosuojaksi suojaheinäkylvös
- Kerroksellisia, monilajisia pensasistutuksia
 - Lehtipensas- / havupensasistutus
- Koristeheinä-/perennaistutus
- Tuoreniitty
 - noin 50 cm korkea kukkiva niitty
- Käyttöniitty
 - tasainen, matala, heinävaltainen niitty
- Tulvareittipainanne
 - vaihteleviin kosteusolosuhteisiin soveltuva niitty
- Hulevesipainanne:
 - kiviverhoilu, hyppelykivet / metsäinen niittypainanne
- Asfaltti / Kivituhka
- Betonikiveys
- Kenttäkiveys
- Aita
- Penkki
- Rakentamisen aikana talteen kerätyt kivenlohkareet

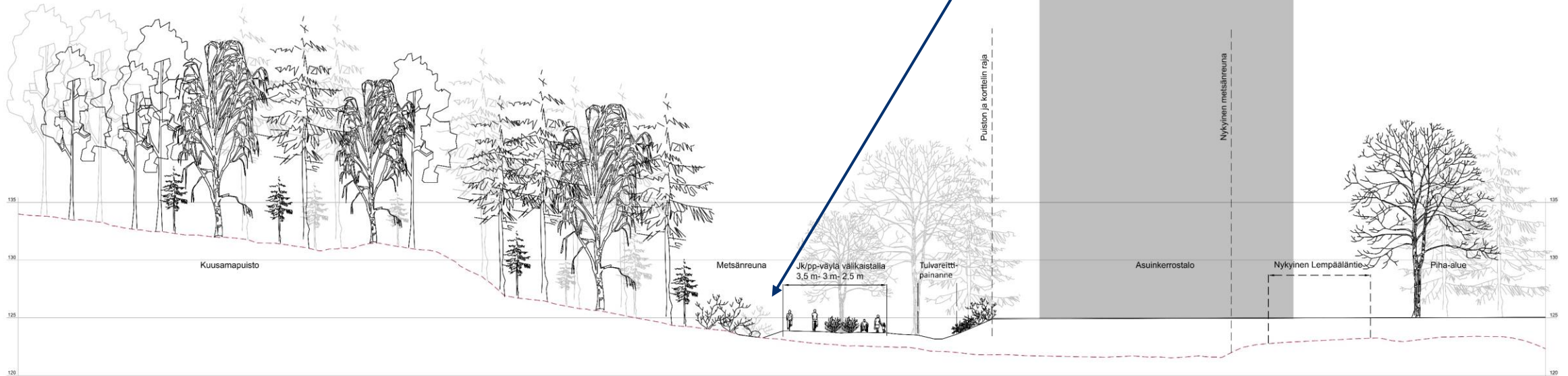
Viheralueen yleissuunnitelmaluonnos 5/5

Periaatepoikkileikkaus Kuilu-osuudelta

Kivenlohkareita aseteltu reitin viereen.

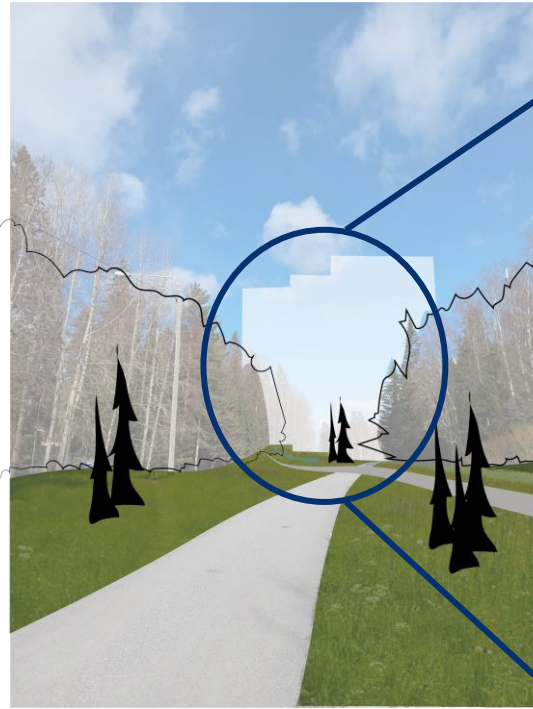
PERIAATEPOIKKILEIKKAUS A-A
1:200

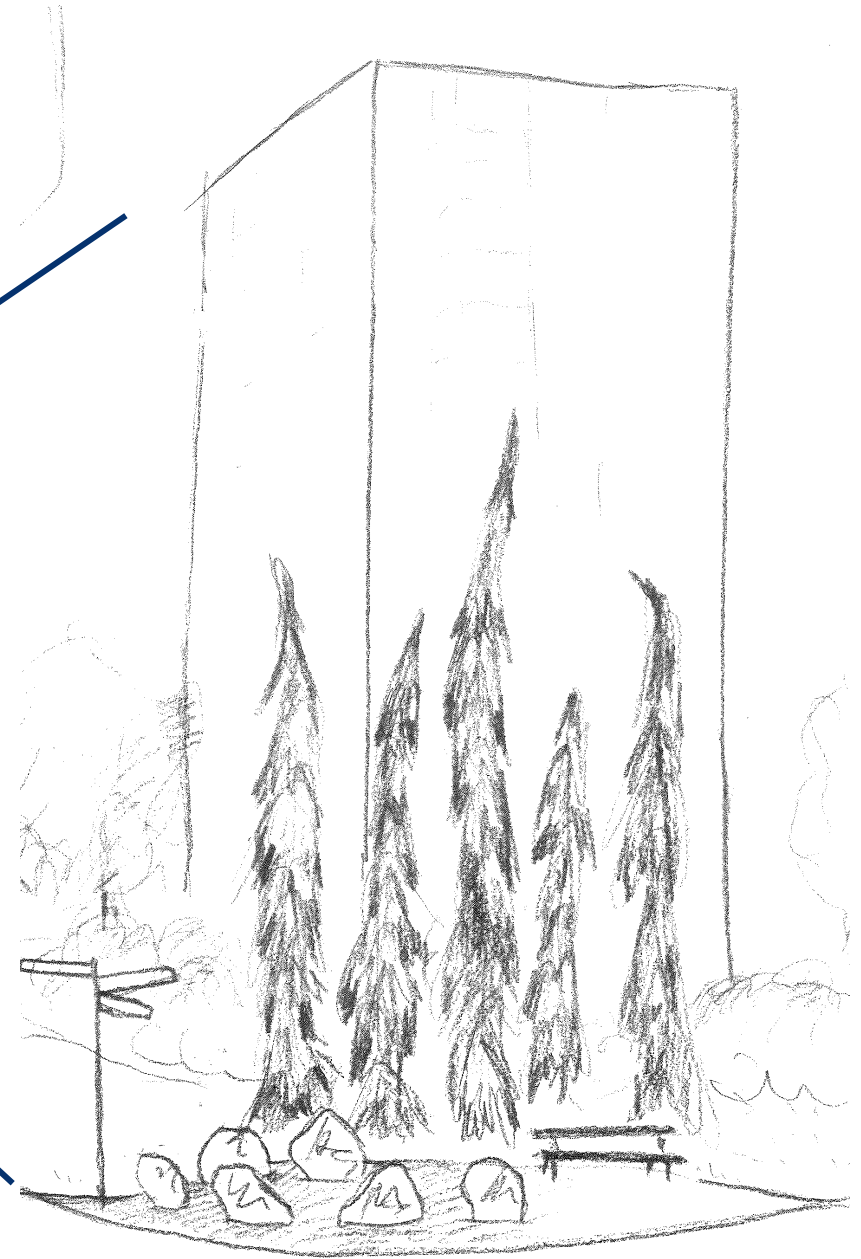
Luonnosmaiset havainnekuvat alueelta

Kuva toisesta solmukohdasta, kalliomäen päältä lännen suuntaan.

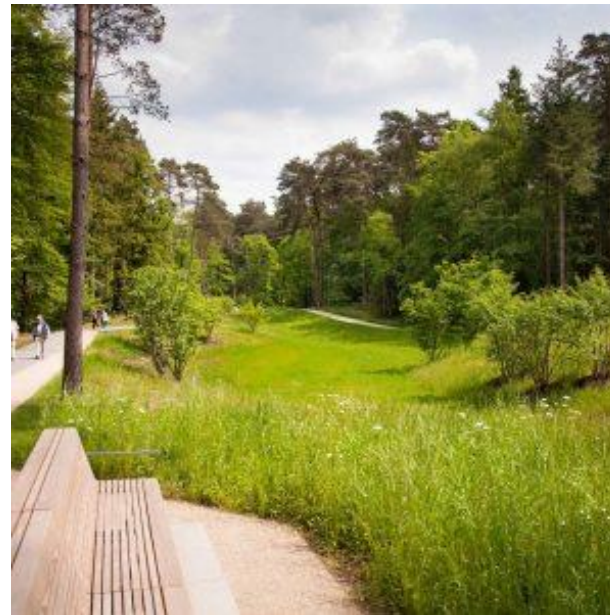
Kuva pyörätierampilta pohjoisen suuntaan.

Ideakuvia 1/4

Tulvareitti-/hulevesipainanteet

- Puiston keskimmaisella ja eteläisimmällä osuudella sijaitsee painanteiden sarja
 - Painanteiden sarja alkaa pohjoisimman puistoalueen eteläreunalta
 - Ensimmäiset painanteet toimivat tulvareittipainanteina. Nämä painanteet pysyvät pääosin kuivina. Painanteiden kasvillisuus pitää sisällään vaihteleviin kosteusolosuhteisiin soveltuvia niittykasveja
 - Painanteiden sarja jatkuu "Avoin tila"-osuudella kiviverhoiltuna hulevesipainanteena

Ideakuvia 2/4

Maisemaniitty

Maisemaniitty: korkea tuoreniitty, joka rajaa avointa tilaa

Tasaista niittyä jäsentää pienet kivi-/puuryhmät

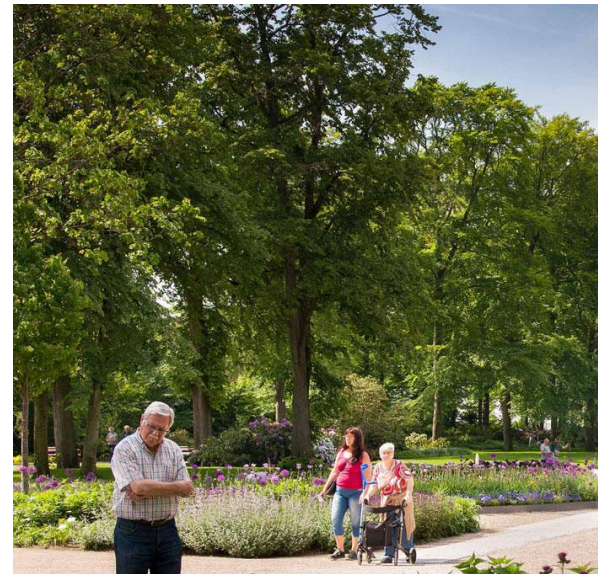
Peltoomainen yleisilme saavutetaan "peltoraidoilla", jotka toteutetaan esim. nurmikaistoilla, lahoppuuriveillä, poluilla ym.

Ideakuvia 3/4

Kasvillisuus

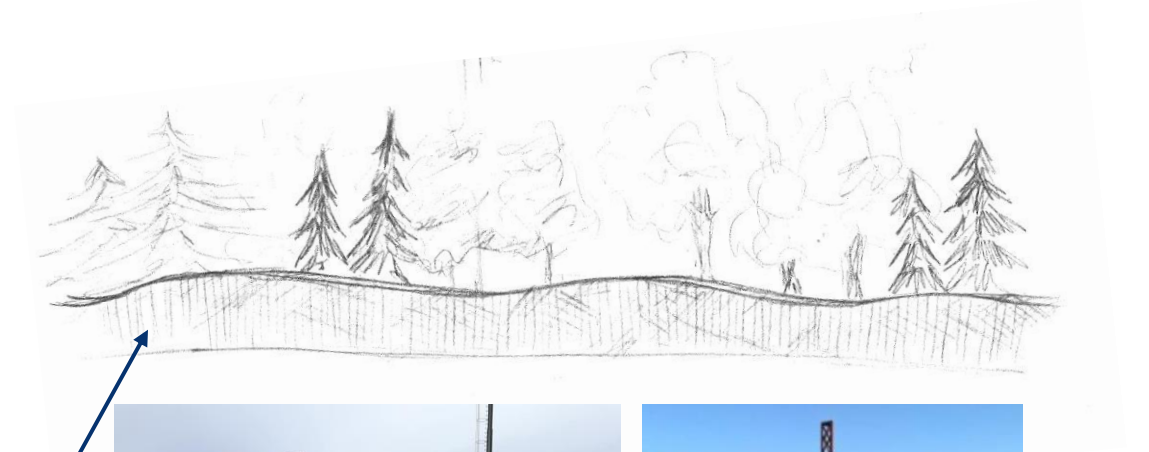
- Alueen kuusivaltaisuus näkyy myös puistossa (alueella paljon myös koivuja, haapoja)
- Maisemapuu "Valintoja" – solmukohdassa, esim. mänty
- "Kuilu" osuudella myös koristepuita
- Korkeiden pistekerrostalojen pariin sopii korkeat kapeat kuuset (erityisesti surukuusi)
- Konseptin mukaisia "metsätiloja":
 - Isoksi kasvavia puulajeja
 - Monilajisia, kerroksellisia istutuksia
 - Avoin niitty, jolla "metsäsaarekkeita"

Ideakuvia 4/4

Aita koulun ja puiston välissä

- Alueen luonteeseen sopivia aitamateriaaleja ovat puu ja kivi
- Kivikori:
 - Kevytrakenteinen kivikorimuuri
 - Yläosan muotoilu selänne-laakso-vaihtelu
 - Kivikoriin lisätään puuyksityiskohtia tuomaan pehmeyttä

Metsien kunnossapito 1/2

- Alueen metsissä esiintyy kirjanpainajaa
- Kirjanpainajan tuhoja pyritään vähentämään metsän kunnossapidon toimenpiteillä ja nopealla reagoinnilla:
 - Metsät tarkastetaan säännöllisin väliajoin: kuuset tarkastetaan touko-kesäkuun vaihteessa
 - Kirjanpainajahavainnon jälkeen puu kaadetaan ja kuljetetaan pois, tai vaihtoehtoisesti puu voidaan jättää metsään, jos se ensin kuoritaan, tai mikäli kaarna on jo irronnut puusta
 - Metsäalueilla, joilla kasvaa pääosin kuusta, harvennetaan metsää, jolloin mahdollisesti muut puulajit tai nuoret kuusen taimet saavat kasvutilaa, jolloin vältetään koko kuusikon kaatumiselta. Tämä kunnossapitotoimenpide tehdään myös metsiköille, joilla ei vielä näkynyt kirjanpainajaa.

Metsien kunnossapito 2/2

- Alueella sijaitsevia, jo kuolleita kuusia ei tarvitse kuljettaa pois alueelta, koska kirjanpainaja on jo poistunut puusta. Puut voidaan siis jättää metsään lahoamaan.

Mm. puiston pohjoisosan metsissä kirjanpainaja on ehtinyt tehdä tuhojaan.

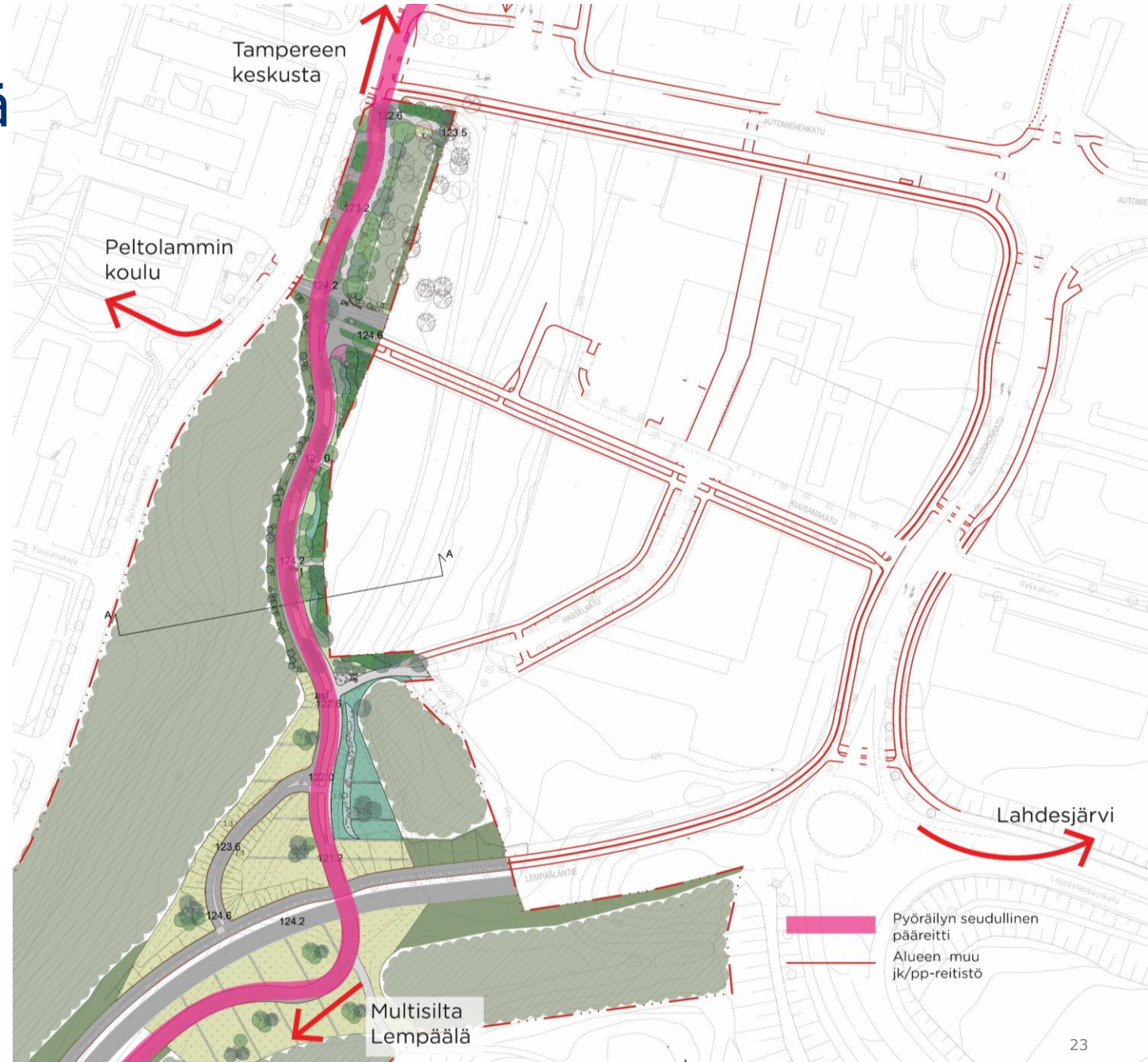
Jalankulku- ja pyöräilyväylä

- 3,5 m leveä pyörätie, erotellaan jalkakäytävästä (2,5 m) välikaistalla (3 m) puiston etelä ja keskiosassa
- Kaarresäteet ≥ 30 m
- Pituuskaltevuuden enimmäisarvo on 5 %.

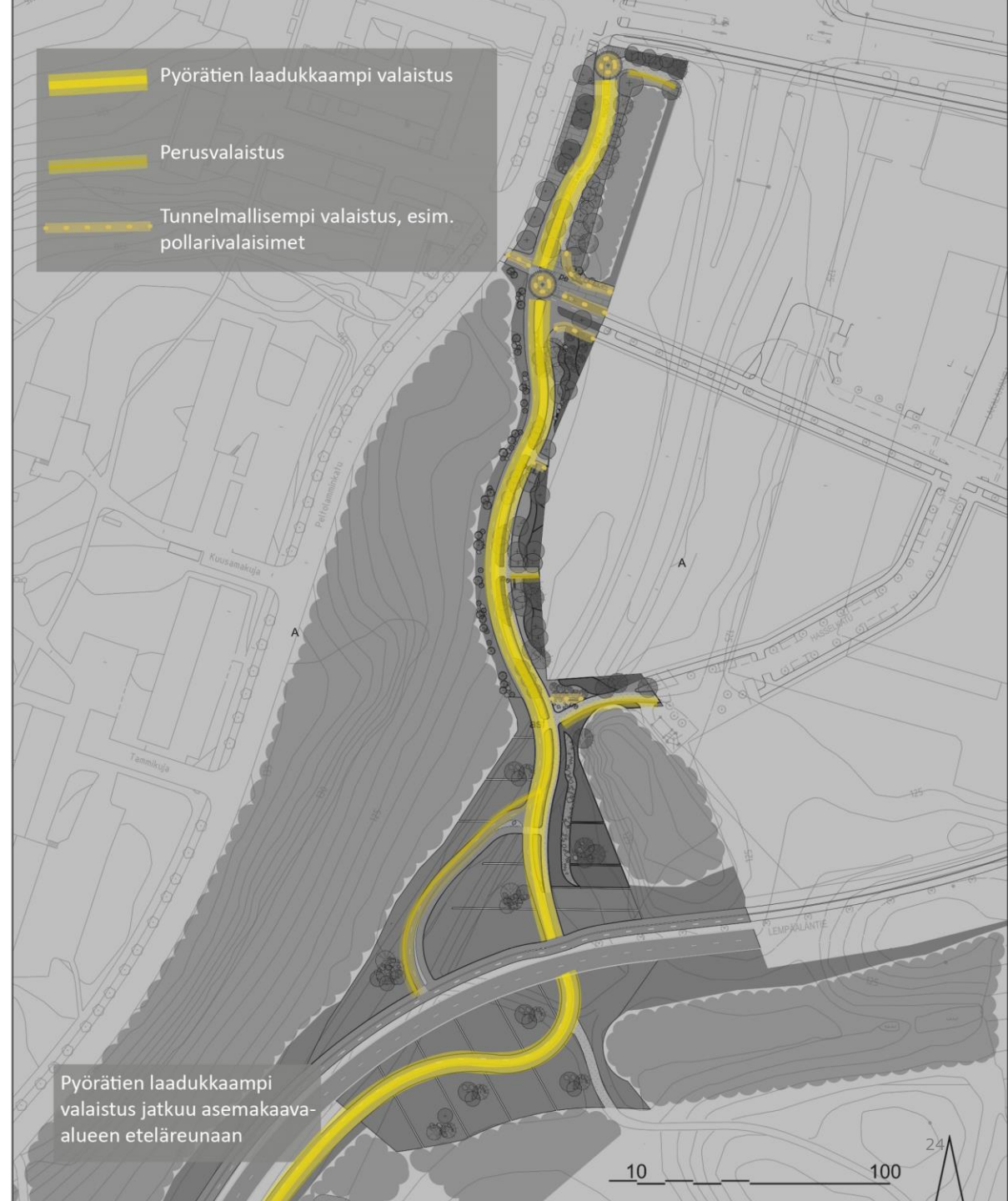
3,5 m 3,0 m 2,5 m

pyörätie erotus- jalka-
kaista käytävä

Valaistusperiaatteet

- Pyöräilyn seudullisella pääreitillä laadukas valaistus
- Pohjoisosan solmukohtaan, pienen aukion ympäristöön ja sen viereisille puistoon saapumisreiteille tulee rauhallisempi ja tunnelmallisempi valaistus
 - Pollarivalaisimet
 - Maisemapuun valaistus

Kuvalähteet (kuvat dioissa ylhäältä alas – oikealta vasemmalle):

Dia 7

- 1.-4. Salla Ekström (2022). Kuvia maastokäynniltä maaliskuulta.

Dia 8

- 1.-4. Salla Ekström (2022). Kuvia maastokäynniltä maaliskuulta.

Dia 10 (kaikki kuvat)

1. Philip Winkelmeier (n.d.). Bad Lippspringen metsäpuisto. Landezine-sivusto. Noudettu 25.04.2022 osoitteesta <https://landezine.com/forest-park-in-bad-lippspringe/>

Dia 15

1. Walter Schießwohl (n.d.). Meeting place in the "Kleine Wildnis". Landezine-nettisivut. Noudettu 28.04.2022 osoitteesta <https://landezine.com/kleine-wildnis-park-in-osdorf-by-gruppe-f/>

Dia 17

1. Rehevä painanne – Landesgartenschau Gießen (n.d.). Geskes Hack Landschaftsarchitekten – nettisivut. Noudettu 27.04.2022 osoitteesta <https://www.geskes-hack.de/projekte/gartenschauen/landesgartenschau-giessen-2014.html?backid=4&anc=7>
2. Philip Winkelmeier (n.d.). Bad Lippspringen metsäpuisto. Landezine-sivusto. Noudettu 25.04.2022 osoitteesta <https://landezine.com/forest-park-in-bad-lippspringe/>
3. Leimuniityn kanava (n.d.). Betoni-lehden nettisivut. Noudettu 25.04.2022 osoitteesta <https://betoni.com/referenssi/leimuniitty/>

Dia 18

- 1.-2. Parc du Mont-Évrin (n.d.). Urbicus nettisivut. Noudettu 25.04.2022 osoitteesta <https://www.urbicus.fr/parc-du-mont-evrin>.
3. A grove of ash trees (n.d.). Landezine-nettisivut. Noudettu 27.05.2022 osoitteesta <https://landezine.com/wuhlepark-by-gruppe-f-lots-of-landscape-minimal-maintenance/>
4. Katja Raatikainen (n.d.). Tuore niitty Mustanaholla, Lieksan Kolilla. Noudettu 27.04.2022 osoitteesta https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/luontotyytit/luontotyyppien_uhanalaisuus/Perinnebiotoopit

Dia 19

1. Salla Ekström (2018). Mänty.
2. Philip Winkelmeier (n.d.). Bad Lippspringen metsäpuisto. Landezine-sivusto. Noudettu 25.04.2022 osoitteesta <https://landezine.com/forest-park-in-bad-lippspringe/>
3. A grove of ash trees (n.d.). Landezine-nettisivut. Noudettu 27.05.2022 osoitteesta <https://landezine.com/wuhlepark-by-gruppe-f-lots-of-landscape-minimal-maintenance/>
4. Puisto (n.d.). Calgaryn kaupungin nettisivut. Noudettu 27.05.2022 osoitteesta <https://www.calgary.ca/categories/subcategory-parks-grid.html>
5. Surukuusi (n.d.). Pekanhavupuut-nettisivut. Noudettu 27.04.2022 osoitteesta <https://www.pekanhavupuut.fi/>

Dia 20

1. Kivikorimelumuuri (n.d.). Granlunds-nettisivut. Noudettu 28.04.2022 osoitteesta <https://www.granlunds.com/fi/kivikorit/referenssit/>.
- 2.-4. Kivikoriaitoja (n.d.). Ikitaito-nettisivut. Noudettu 25.04.2022 osoitteesta <https://www.ikitaito.fi/kuvagalleria>.

Dia 22

- 1.-3. Salla Ekström (2022-2023). Kuvia maastokäynneiltä elokuulta 2023, maaliskuulta 2022 ja kesäkuulta 2023 .

Dia 24

1. Holli, Xi Tang, Feimin Song (n.d.). Kalusteisiin integroitu valaistus – Tetris square. Landezine-nettisivut. Noudettu 27.05.2022 osoitteesta <https://landezine.com/tetris-square-by-lab-dh/>
2. Tom Gundelwein (n.d.). Valaistu puu. Architonic-nettisivut. Noudettu 27.04.2022 osoitteesta <https://www.architonic.com/en/story/peter-smisek-the-paths-to-enlightenment-lighting-design-for-landscape-architecture/>

Bright ideas.
Sustainable change.

PELTOLAMMI ASEMAKAAVA 8628 – VIHERALUEEN YLEISSUUNNITELMALUONNOS 1:1000

MERKINTÖJEN SELITYS

- Suunnittelualueen raja
- Säilyvä metsä/metsikkö
- Säilytettävä puu
- Pohjoisosan mitatut puut: I-luokka
- Pohjoisosan mitatut puut: II-luokka
- Poistettava kasvillisuus
- Istutettava havupuu
- Istutettava lehtipuul-pensas
- Istutettava pensas
- metsänreunaan sopivia lajeja / lehtomaisen kankaan pensaskerroksen lajeja
- Metsämaasta kehitettävä kasvualusta
- siemenpankista kehitetty kasvillisuus + eroosiosuojaksi suojaheinäkylvös
- Kerroksellisia, monilajisia pensasistutuksia
- Lehtipensas- / havupensasistutus
- Koristeheinä-perennaistutus
- Tuoreniitty
- noin 50 cm korkea kukkiva niitty
- Käyttöniitty
- tasainen, matala, heinävaltainen niitty
- Tulvareittipainanne
- vaihtelevin kosteusolosuhteisiin soveltuva niitty
- Hulevesipainanne
- kiviverholi, hyppelykivet / metsäisen niittypainanne
- Asfaltti / Kivituhka
- Betonikiveys
- Kerätkiveys
- Aita
- Penkki
- Rakentamisen aikana talteen kerätyt kivenlohkareet

IDEAKUVIA

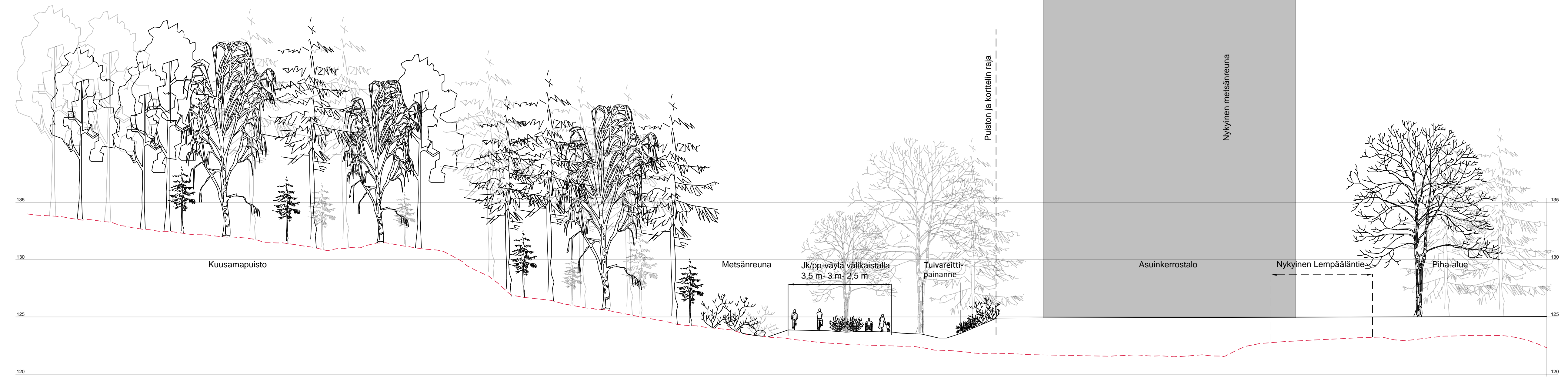

Maisemaniityn hoidolla voidaan luoda vaihtelevaa maisemakuvaa.
(Lähde: Parc du Mont-Évrin, <https://www.urbicus.fr/parc-du-mont-evrin/>)

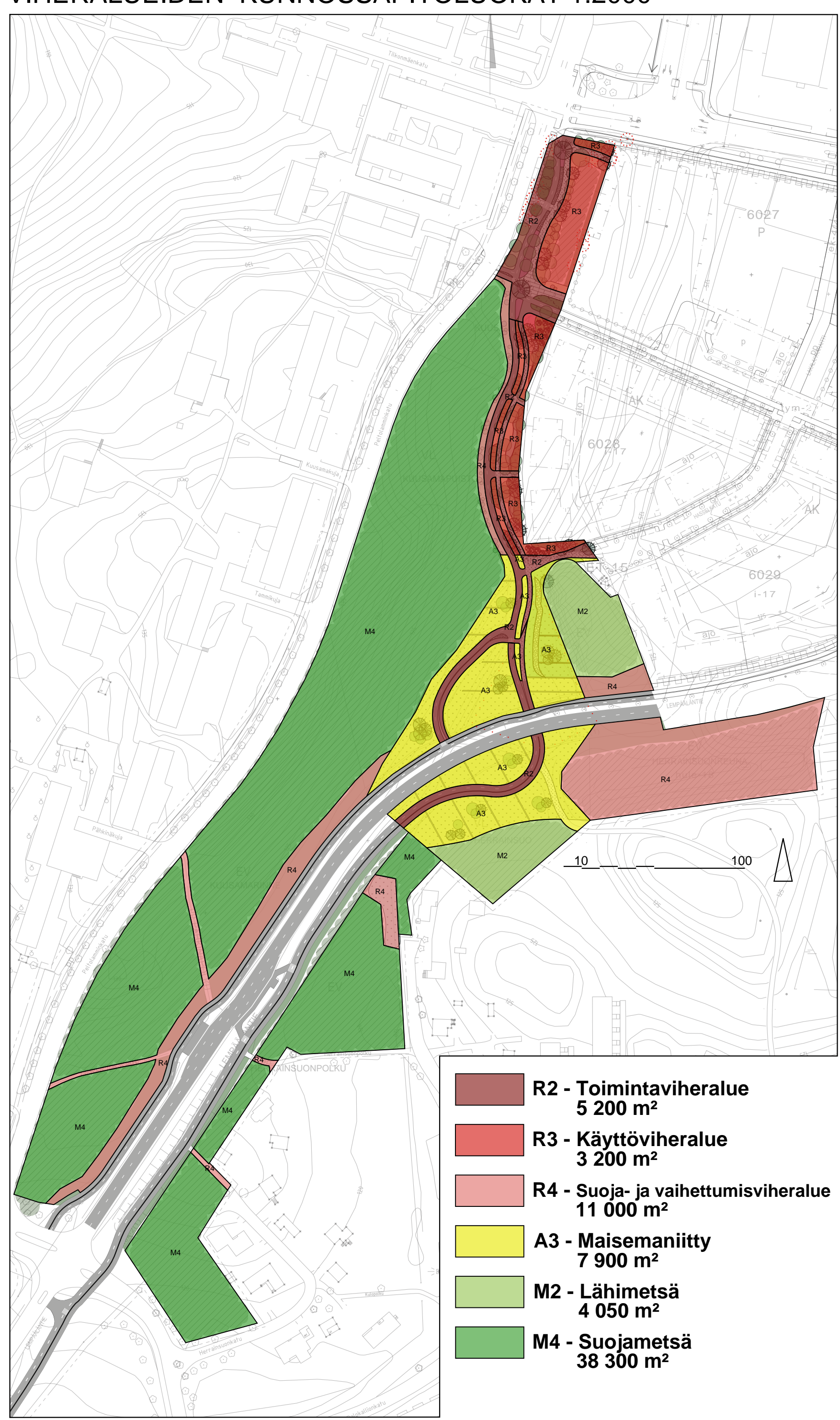
Näyttävien istutuksien koristamasta "Valintoja" solmukohdasta alkaa puiston keskiosan kerroksellinen ja monilajinen kasvillisuusosuus.
(Lähde: Bad Lipspringen, <https://landezine.com/forest-park-in-bad-lippspringe/>)

Tulvareittipainanteet ovat kuivina suurimman osan ajasta.
(Lähde: Bad Lipspringen, <https://landezine.com/forest-park-in-bad-lippspringe/>)

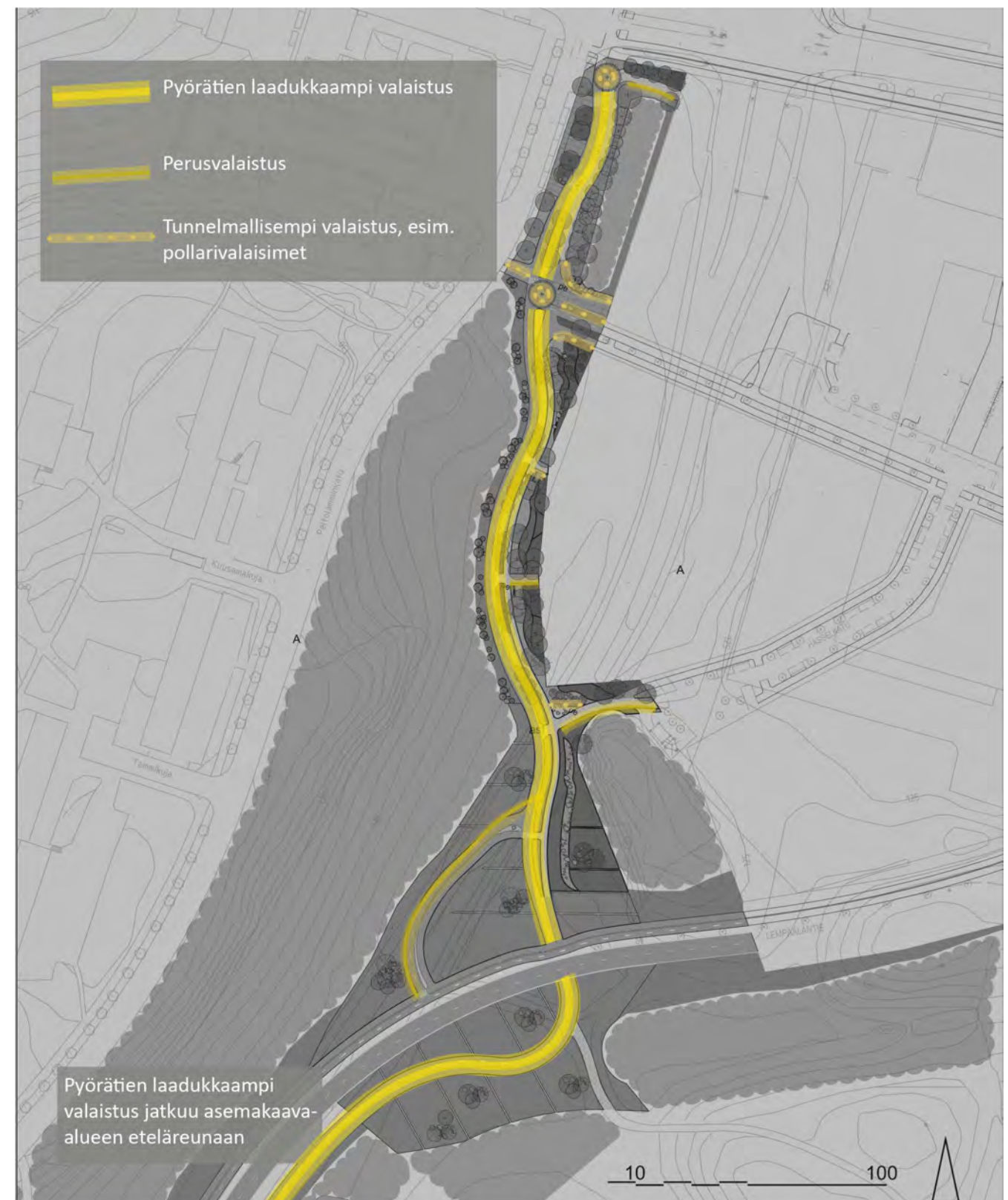
PERIAATEPOIKKILEIKKAUS A-A 1:200

VIHERALUEIDEN KUNNOSSAPITOLUOKAT 1:2000

PUISTON VALAISTUSPERIAATTEET 1:2000

SUUNNITELMASELOSTUS

NYKYTILANNE

Peltolammin asemakaava 8628 rajautuu pohjoisessa Automiehenkatuun, lännessä Peltolamminkatuun ja idässä Autovarikonkatuun. Etelässä alue rajautuu tulevaisuudessa Lempääläntiehen, kun tien linjaus muuttuu kohti asemakaava-alueen kaakkoiskulmalla sijaitsevaan olemassa olevaa kiertoliittymää. Tällä hetkellä Lempääläntie kulkee asemakaava-alueen läpi. Viheralue sijoittuu asemakaava-alueen länsireunalle, muu rakentaminen asemakaava-alueen keskiosaan ja itäpuolelle.

Viheraluerajauksen sisällä sijaitsee tällä hetkellä lähinnä metsää. Alueen metsät ovat lehtomaisia kankaita, joiden pääpuulaji on metsäkuusi. Rajauksen sisälle jää myös eteläisin osa poistuvasta Lempääläntien osasta ja kaava-alueen luoteiskulmassa sijaitseva taksiasema. Taksiaseman yhteydessä sijaitsee tällä hetkellä myös kierrätyspiste ja kebab-pizzeria.

Viheraluerajauksen sisään jäävä Lempääläntien-osuus kulkee pienen laaksoalueen reunalla. Laaksoa reunustavat länsipuolella metsäinen rinne ja itäpuolella pieni metsäinen kalliomäki. Länsireunan metsäinen rinne on osa maisemallisesti merkittävää metsäistä selännettä. Viheryhteys Lakalaivan alueella on tämän metsäkaistaleen varassa, joten nykyistä puustoa pyritään säilyttämään mahdollisimman paljon. Kaakkoiskulman pienen kalliomäen mielenkiintoiset jyrkänteet rikastuttavat alueen maisemakuvaa. Selänteiden väliin jäävä laaksoalueen osa on ollut aikaisemmin viljelykäytössä. Entisen viljelyalan voi hahmottaa edelleen maisemassa.

YLEISKUVAUS SUUNNITELMASTA:

Viheralue tukee Peltolammin väljää, vehreää kaupunkikuvaa.

Asemakaava-alueen keskiosaan ja itäpuolelle sijoittuu asuinkerrostaloja, koulu sekä hyvinvointikeskus. Koulu ja hyvinvointikeskus sijoittuvat rakennettavan alueen pohjoisosaan, asuinkorttelit keskiosaan ja eteläreunaan. Viheralueen läpi kulkee jatkossa pyöräilyn seudullinen pääreitti. Viheralue on siis tulevaisuudessa monipuolisesti eri käyttäjäryhmien käytössä.

Länsireunan rinnemetsää säilytetään mahdollisimman paljon. Jotta metsäpohja ei kulu, pyritään kulku osoittamaan puiston reitille. Kalliomäen kasvillisuus säilytetään, mutta sen edustalta, viljelykäytössä olleelta laaksoalueelta, poistetaan nykyinen puusto lähes kokonaan. Maisemaa avataan ja tilalle tulee maisemaniitty, jolla korostetaan entistä peltoalaa. Nykyiset metsäalueet sisältävät paljon isoja näyttäviä kivenlohkareita. Rakentamisen aikana kaadettavien metsien alueelta otetaan talteen kivenlohkareet ja ne otetaan käyttöön viheralueella. Suunnitelmassa on esitetty alueita, joille kiviä asetellaan.

Säilyvien metsäalueiden ja kortteleiden väliin jäävä kapea puistoalue jakautuu kolmeen luonteeltaan erilaiseen puisto-osuuteen. Näiden osuuskien väleihin muodostuu kaksi solmukohtaa. Pohjoisimmalla puisto-osuudella pyritään tukemaan alueen läpi kapeana kulkevaa nykyistä viheryhteyttä. Tämän lisäksi puisto-osuudella on myös kattavat yhteydet jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Keskiosuus puistoa on hyvin kapea, suorastaan kuilu korkeiden asuinkerrostalojen ja metsäisen rinteiden välissä. Tällä alueella rakennettu ympäristö kohtaa metsän. Pohjois- ja keskiosuuden välille muodostuu ensimmäinen solmukohta. Solmukohtaan sijoittuu merkittävä risteys ja solmukohta onkin nimetty suunnitelmassa "Valinnoiksi". Kolmas, eteläisin puistoalueen osuus, on puiston avoiminta aluetta. Osuudella laaksomainen alue jää kahden rinteiden väliin. Keski- ja eteläosuuden väliin jää toinen solmukohta. Se sijaitsee kahden selänteen välisessä solassa. Puiston kolmen eri osuuden luonnetta on teemoitettu erilaisten metsätilojen mukaan. Teemat kuvaavat puisto-osuuden tunnelmaa ja kasvillisuusrakennetta.

YHTEYDET - "VANHA METSÄ"

Tämä pohjoisin puisto-osuus sijoittuu tulevan koulun ja päiväkodin pihan ja Peltolamminkadun väliin. Puisto-osuus on siis vilkkaalla käytöllä.

Puisto-osuuden itäreunalla on pyritty säilyttämään nykyistä metsikköä, jotta alueella säilyisi pohjois-etelä-suuntainen viheryhteys, joka on keskeinen ekologisten ja virkistysellisten yhteyksien kannalta. Säilyvän metsikön laiduille kylvetään niittyä ja istutetaan isoja puita ja puumaisia pensaita, jotka tukevat säilyvää metsikköä ja edelleen vahvistavat ekologista yhteyttä. Osuuden muut istutusalueet sisältävät heinä-, perenna- ja pensasistutuksia. Istutukset ovat muiden osuuskien istutuksia näyttävämpiä. Metsikön reunoilla kulkee sisäänkäynnit koulun ja päiväkodin pihoihin.

KUILU - "METSÄNREUNAT"

Puiston keskiosuudelle, missä korkeat asuinkerrostalo ja metsä reunustavat puistoa, muodostuu reunavyöhykkeiden alue. Metsänreunalle muodostuu metsäisempi reunavyöhyke ja kerrostalojen reunalle puistomaisempi reunavyöhyke. Näiden reunavyöhykkeiden väliin sijoittuvat jalankulku- ja pyöräilyväylät. Tämän puisto-osuuden kasvillisuus on monilajista ja kerroksellista.

Puisto-osuuden itäreunalla sijoittuu pääosin kuivina pysyvät tulvareittipainanteet. Tulvareittipainanteiden sarja jatkuu kolmannella osa-alueella (Avoin tila) kiviverhoituna hulevesipainanteena.

AVOIN TILA - "METSÄAUKEA"

Puiston eteläisin osuus on puiston avoimin tila. Tälle osuudelle sijoittuu maisemaniitty. Tasaisen korkeaa, kukkivaa niittyä jäsentää pienet puu-, pensas- ja kiviryhmit. Näiden saarekemaisten ryhmien esikuvana ovat peltojen kiviset metsäsaarekkeet, sekä hakamaiden keskelle jääneet puut ja kivenlohkareet. Saarekkeisiin pyritään säästämään kalliomäen edustan nykyistä kasvillisuutta. Peltomaisuutta korostetaan raidoittamalla niitylle esim. niitolla tai lahoppuilla muistumat sarkajoista.

1. SOLMUKOHTA - "VALINTOJA"

Puiston pohjoisosuuden ja keskiosuuden välissä sijaitsee merkittävä risteyskohta. Risteyksen hallitseva elementti on asuinkorttelin reunimmainen kerrostalo, joka sijoittuu risteyksen kaakkoisreunaan. Korkean kerrostalon pariaksi kulkemaan istutetaan kapeita kuusia, kuten sorkkukuusia.

Risteyskohtaan sijoittuu valaistu maisemapuu. Risteysalueen koillisiskulmaan sijoittuu pienimuotoinen aukio, jonne sijoitettuihin penkeihin voi seurata risteyksen ohikulkijoita. Aukiolta pääsee kulkemaan myös koulun pihalle.

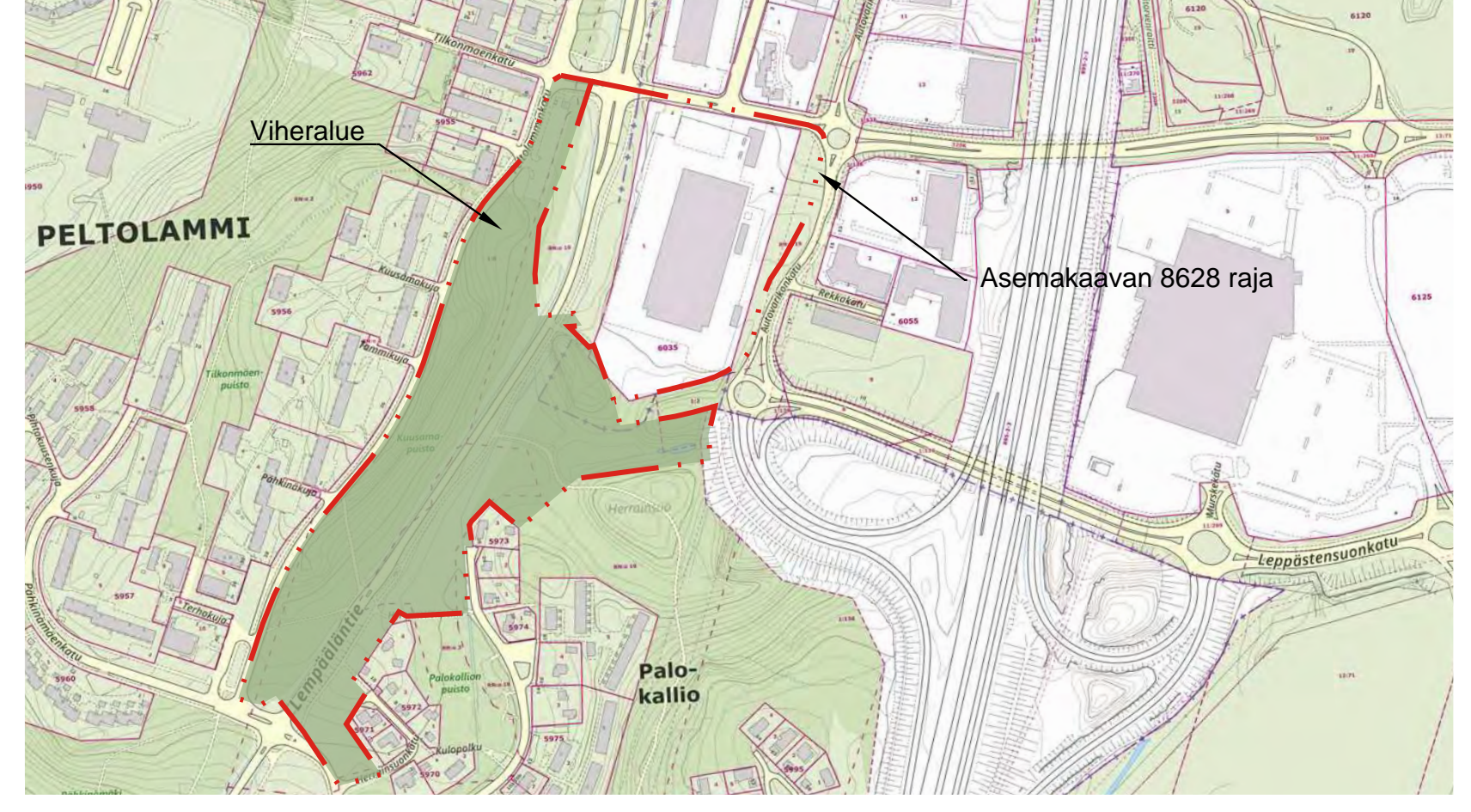
2. SOLMUKOHTA - "SOLA"

Kun puiston keskiosuuden kuilusta tullaan avoimelle maisemaniitylle, maisematila muuttuu selkeästi. Kohtaa korostaa vielä kaakkoisreunan kalliomäen jyrkänteet. Myös tässä solmukohdassa asuinkorttelin korkeat kerrostalot hallitsevat maisemaa ja niiden pariin istutetaan kapeita kuusia. Solmukohdassa sijaitsee pohjoista risteysaluetta pienimuotoisempi risteys. Risteysalueen laidalla on oleskelupenkki ja kivenlohkareista sommiteltu asetelma. Kivenlohkareet toimiva parina vastapäiselle kalliiselle jyrkänteelle. Reitistölinjauksen ja niittyalueen ansiosta kalliomäen jyrkänne pääsee entistä paremmin esille maisemassa.

PYÖRÄILYN SEUDULLINEN PÄÄREITTI

Puiston läpi kulkee seudullinen pääreitti. Reitti kulkee puiston halki pohjoiseteläsuunnassa. Väylän linjaus mukaillee puisto-osuudella maastonmuotoja tehden alueen läpikulusta viihtyisän ja maisema-arvoja korostavan. Väylä on jaettu välikaistalla jalankulun- ja pyöräilyväyliin. Välikaistojen kasvillisuus on kunkin puisto-osuuden mukainen.

SIJAINTIKARTTA

AK 8628 kaavaehdotusvaiheen viheralueen yleissuunnitelma

17.11.2023

